

La mesura de presó permanent anunciada pel Govern espanyol és inhumana i inconstitucional

Dij, 27/09/2012 per Justícia i Pau
[Justícia i Pau](#)

En relació a la intenció anunciada pel Govern espanyol de reformar novament el Codi Penal, introduint les figures de la “presó permanent revisable” i la “custòdia de seguretat” de fins a deu anys, entre d’altres mesures, Justícia i Pau i el Grup de Juristes Roda Ventura volem expressar:

1. La “presó permanent” **és una pena cruel i inhumana** perquè imposa un sofriment terrible a un ésser humà, l’aparta definitivament de la societat, el sotmet a un aïllament que destrueix la seva condició d’ésser relacional i agredeix profundament la seva salut mental, física, espiritual i la seva dignitat moral. La presó de per vida menysprea la condició sempre perfectible de l’ésser humà i la possibilitat del perdó. A més, no es pot negar mai la possibilitat que la persona que ha comès crims greus es transformi interiorment, com a fruit d’un procés lliure i d’un recolzament adequat, per penedir-se, reparar en la mesura del possible el dany causat, reintegrar-se socialment i obrir-se a estimar.

2. Per això, la presó permanent **és inconstitucional**, ja que infringeix la prohibició de penes inhumanes o degradants (art. 15 Const.) i l’exigència que les penes s’orientin a la reinserció social del condemnat (art. 25.2 Const.), un principi bàsic d’humanitat i de justícia social. Empresonar per tota la vida vol dir renunciar oficialment a la reinserció. La reintroducció d’aquesta pena és un greu retrocés en la necessària evolució cap a un sistema de justícia penal més just, respectuós de la dignitat humana i orientat a la consecució de la reintegració social dels penats.

3. El fet que la presó permanent **sigui “revisable”**, és a dir, que es pugui deixar sense efecte en determinades condicions, no elimina la seva crueltat ni la seva inhumanitat, ja que no impedeix que pugui tenir una llarguíssima durada i sigui mantinguda pràcticament fins al final de la vida. Obtenir l’alliberament quedarà pendent d’una decisió sobre la personalitat del penat que **esdevindrà fàcilment (i inevitablement) un judici arbitrari**. La decisió d’alliberar ja no es basarà sobre la veritat d’un fet del passat (delicte comès) sinó una hipòtesi sobre la reincidència futura del penat o un judici moral subjectiu o una resposta política a les demandes de les víctimes o de l’opinió pública. La conducta de la persona és impossible de preveure a priori (perquè hi juga la llibertat) i, per tant, qualsevol hipòtesi de comportaments futurs restarà mancada de tota base científica objectiva. Aquesta arbitrarietat és també la que comportarà la nova mesura de custòdia de deu anys de presó.

4. En qualsevol cas, l’aplicació d’aquesta pena generarà **un sofriment socialment innecessari**, perquè la seva previsió legal i la seva imposició no tenen més efectes preventius del delicte que la imposició de penes greus de duració determinada com les que preveu ara la llei vigent, que poden arribar ja fins a quaranta anys de presó. En realitat, la millor prevenció s’obté afrontant seriosament i en profunditat els diversos factors que afavoreixen la comissió de delictes, així com fent més probable el seu càstig, però no amb càstigs més severos, que no aporten cap solució.

5. D'altra banda, el Govern anuncia altres mesures que previsiblement comportaran un **nou enduriment innecessari i contraproductiu en l'aplicació de les penes**, amb la probable conseqüència d'un nou augment de la població reclusa al nostre país, que compta ja amb una ratio d'empresonament superior a la mitjana d'Europa occidental, malgrat que les taxes de delinqüència siguin inferiors. Això pot provocar més **massificació penitenciària i més dificultats per la reinserció social** dels penats. Existeixen nombrosos estudis científics que mostren que l'evolució dels penats amb penes massa llargues, a partir d'un cert moment, és pràcticament nul·la, i molt sovint deriva cap a una degradació irreversible. A més, les contínues modificacions del Codi Penal que es venen aprovant des de fa quinze anys alteren greument la seva coherència sistemàtica i dificulten la seva interpretació i la seva justa aplicació.

6. Un cop més volem subratllar, d'acord amb el que afirma el pensament social cristià, que **les penes "han d'orientar-se a la reinserció de les persones condemnades i a promoure una justícia reconciliadora** capaç de restaurar les relacions de convivència harmoniosa trencades per l'acte criminal" i mai no han de "privar definitivament al condemnat de la possibilitat de redimir-se" (Compendi Doctrina Social de l'Església, núms. 403-405).

Justícia i Pau
Grup de Juristes Roda Ventura

Barcelona, 27 de setembre de 2012